
1 UVOD

U uputstvima su opisani postupci kojima uređujemo podatke o fondu građe u poljima 996, 997 i 998. Polja nastaju programski u postupku pribavljanja građe u segmentima COBISS3/Nabavka, odnosno COBISS3/Serijske publikacije, a možemo ih i sami dodavati, ako te segmente ne koristimo.

Za sam unos podataka važe pravila i struktura podataka koji su opisani u priručniku *COMARC/H Format*. Zbog zahteva u COBISS3 i zahteva za automatizacijom nekih postupaka, u COBISS3 su, pored podataka koji se beleže u COBISS2, dodati neki novi atributi.

Uslovi za izvođenje postupaka

Prilikom instalacije segmenta COBISS3/Fond, bibliografski podaci s poljima 996/997 iz okruženja COBISS2 prenose se u okruženje COBISS3. Deo bibliografskih podataka vidimo u klasi **Građa**, detaljni podaci o fondu nalaze se u klasama **Polje 996/997** i **Polje 996/997 – podaci o nabavci**, a zbirni podaci o fondu u klasama **Polje 998** i **Polje 998 – koordinacija**.

Pre početka upotrebe segmenta COBISS3/Fond, biblioteka mora da:

- dopuni podatke o domaćoj biblioteci; ti podaci, prilikom instalacije programske opreme COBISS3, prenose se iz baze podataka COLIB i pohranjuju u bazu podataka o domaćoj biblioteci i u bazu podataka o partnerima
- podesi numeratore za dodavanje inventarskih brojeva, brojeva za pozajmicu i tekućih brojeva

Bibliografski podaci o građi

Klasa **Građa** predstavlja pregled nekih bibliografskih podataka o građi iz lokalne baze podataka. Za obradu podataka o fondu zapis mora da postoji u lokalnoj bazi podataka. Ako zapis ne postoji u lokalnoj bazi podataka, u segmentu COBISS3/Fond možemo ga *preuzeti* iz uzajamne bibliografske baze podataka i *urediti ograničeni skup bibliografskih podataka*.

Bibliografske podatke o građi možemo pogledati i u **formatu COMARC**.

Podaci o fondu

Podaci o fondu nalaze se u klasama **Polje 996/997**, **Polje 996/997 – podaci o nabavci**, **Polje 998** i **Polje 998 – koordinacija**. Uvek su povezani s klasom **Građa**. Podaci o fondu održavaju se samo u okruženju COBISS3, a sve promene prenose se i u lokalnu bazu podataka u COBISS2 okruženju. Veza između građe i podataka o fondu uspostavlja se preko COBISS.XX-ID.

<i>Dodavanje zbirnih podataka o fondu (polje 998)</i>	Zbirni podaci o fondu nalaze se u klasama Polje 998 i Polje 998 – koordinacija i omogućuju funkciju online kataloga i funkciju koordinacije nabavke za strane serijske publikacije. Kod monografskih i serijskih publikacija, polja 998 nastaju programski. Podatke kasnije dopunjavamo ručno.
<i>Dodavanje detaljnih podataka o fondu (polja 996/997)</i>	<p>Polja 996/997 nastaju u postupku nabavke monografskih i serijskih publikacija u segmentima COBISS3/Nabavka i COBISS3/Serijske publikacije, a možemo ih dodati i sami, nezavisno od nabavke.</p> <p>U klasi Polje 996/997 nalaze se detaljni podaci o fondu, na osnovu kojih se u bibliotekama vodi evidencija inventara i obavlja pozajmica građe.</p> <p>U klasi Polje 996/997 – podaci o nabavci nalaze se podaci koji proizilaze iz postupaka nabavke i određuju način nabavke, dobavljača, brojeve nabavnih dokumenata, cene.</p>
<i>Uređivanje detaljnih podataka o fondu</i>	<p>Sadržaj polja 996 i 997 možemo uređivati na različite načine:</p> <ul style="list-style-type: none">• kopiranje podataka između polja• umnožavanje polja• menjanje određenih podataka preko inventarskog broja ili broja za pozajmicu• menjanje signature preko inventarskog broja ili broja za pozajmicu• istovremeno menjanje statusa u više polja u zapisu• brisanje polja• sortiranje polja u zapisu• formiranje kompleta
<i>Inventarisanje građe</i>	U postupku inventarisanja , podatke unosimo u jedno polje 996/997 i potom ih kopiramo u druga polja u zapisu. Na kraju možemo da ispišemo i nalepnice.
<i>Otpis monografskih publikacija po inventaru</i>	Prilikom inventara, priprema se spisak primeraka koji nedostaju. Na osnovu tog spiska, građu možemo otpisati tako što joj promenimo status u <i>otpisano</i> . Beleži se i datum promene statusa.
<i>Inventarisanje serijskih publikacija</i>	Serijsku publikaciju obično inventarišemo prilikom prijema prve sveske u godištu, kada nastaje novo polje 997. Ako prijem svezaka beležimo u kontroli dotoka, prilikom inventarisanja uzastopno izvodimo sledeće postupke:
<i>Definisanje modela izlaženja</i>	<p>Kontrola dotoka zasnovana je na modelu izlaženja (osnova za oblikovanje strukture modela izlaženja u COBISS3 bio je format MARC 21 Format for Holdings Data).</p> <p>Model izlaženja nastaje programski u postupku nabavke u segmentu COBISS3/Serijske publikacije zajedno s poljem 997. Ako polje dodamo sami, i model izlaženja pripremamo sami.</p>

	<p>Prilikom uređivanja modela izlaženja podatke možemo preuzeti i iz <i>uzajamnog modela izlaženja</i>.</p> <p>Model moramo da uredimo i unesemo sve podatke, tako da postane važeći. Na osnovu važećeg modela izlaženja, programski se priprema spisak <i>očekivanih svezaka</i> za sva polja 997 tog modela.</p> <p>Važeći model izlaženja možemo <i>pohraniti u uzajamne modele izlaženja</i>.</p>
Izvođenje kontrola dotoka	<p>Očekivane sveske su osnova za izvođenje <i>kontrole dotoka</i> svake serijske publikacije. Kontrola dotoka je beleženje promena u fondu, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none">• prijem svezaka• prekidi u fondu kod svezaka koje nisu izdate ili ih nismo primili• reklamiranje svezaka i brisanje reklamacija• tekući otpis svezaka
Povezivanje svezaka	<p>Sveske pojedinog godišta možemo <i>povezati</i> u jednu ili više jedinica, a možemo ih i <i>razvezati</i>.</p>
Otpisi serijskih publikacija	<p>Godište serijske publikacije možemo da <i>otpišemo</i> tako što u polje 997 unesemo status <i>otpisano</i>. Prilikom pretraživanja publikacija, koje bismo mogli da otpišemo, pomaže nam podatak "Datum otpisa godišta" u polju 997, koji pre toga moramo da unesemo.</p> <p>Sveske serijske publikacije možemo da otpisujemo i tekuće, tj. prilikom prijema svake sledeće sveske. Napomena o isključenim sveskama, u kontroli dotoka u potpolju 997m upisuje se programski, ako pre toga u polje 998 unesemo podatak o broju svezaka koje čuvamo.</p>
Menjanje veze podataka o fondu s bibliografskim zapisom	<p>Ako su podaci o fondu povezani s pogrešnom građom, povezujemo ih sa drugom građom. Nabavne stavke, koje još nisu povezane, možemo povezati sa odgovarajućim bibliografskim zapisom. To ćemo uraditi <i>prenosom fonda na drugu građu</i>. Nabavnu stavku možemo da <i>podelimo na dve stavke</i> i na taj način prenesemo i deo fonda.</p> <p>Kada je, zbog podataka o fondu, prekoračena dozvoljena dužina originalnog zapisa u COBISS2, <i>kreiramo dodatni lokalni zapis</i> u koji potom prenosimo deo podataka o fondu (kada je potrebno da se napravi dodatni zapis, program nas na to upozorava).</p>
Prikaz stanja u pozajmici i upis napomene za pozajmicu	<p>Možemo da pogledamo kakvo je stanje pojedinih primeraka građe u pozajmici (nije pozajmljena, pozajmljena/rezervisana je). Za potrebe pozajmice možemo da upišemo napomene o građi.</p>
Ispis spiska prinova	<p>Nova građa, koja stiže u biblioteku, jedno vreme se nalazi u okviru "prinova". Monografske publikacije prenose se u klasu Prinove prilikom inventarisanja, a serijske publikacije onda kada zabeležimo prijem u kontroli dotoka. Primljenu svesku možemo <i>dodati u prinove</i> i sami. Prinove, u obliku spiska, možemo ispisati na štampaču.</p>
Podešavanje i upotreba numeratora	<p>Za dodavanje brojeva u postupku inventarisanja mogu nam pomoći tri vrste numeratora:</p> <ul style="list-style-type: none">• numerator za određivanje inventarskih brojeva• numerator za određivanje tekućih brojeva u signaturi

- numerator za određivanje brojeva za pozajmicu

U okviru svakog od navedenih tipova možemo da *podesimo* i više numeratora, npr. za pojedinu vrstu građe, po lokacijama itd.

U postupku inventarisanja program nudi odgovarajuće numeratore kojima određujemo brojeve.

Prikaz spiska biblioteka

Možemo pogledati u kojim lokalnim bazama postoji bibliografski zapis i kakvo je stanje podataka o fondu u bibliotekama.

Dodavanje multimedijskog sadržaja

Podatke o građi možemo dopuniti multimedijским sadržajem.

Priprema podataka za ispise

Pre pripreme statistika o fondu bibliotečke građe u segmentu COBISS3/Fond moramo pripremiti podatke koji će se uvažavati prilikom pripreme i ispisu ovih statistika.

Proveravanje i izbor izdvojene bibliotečke građe

Pre nego što građu izdvojimo iz bibliotečkog fonda, moramo da je ponudimo Nacionalnoj biblioteci. Ovo važi za građu domaćih autora izdatu nakon 1989. godine i za građu jugoslovenskih autora izdatu pre 1990. godine koju će Nacionalna biblioteka proveriti pre izbora. Ako Nacionalna biblioteka ne prihvati ponuđenu građu, moramo da je ponudimo drugim bibliotekama.

Uređivanje podataka za potrebe konkursa ARRS

Možemo da proverimo u kojim je bibliotekama u sistemu COBISS.SI u elementu F potpolja 9984 upisan finansijer ARRS i koje biblioteke su naručile istu građu. Prilikom pripreme izveštaja o sufinansiranju kupovine međunarodne naučne literature možemo da unesemo sufinansirani iznos, procenat finansiranja ARRS i "Indikator nabavke (e)".¹

Vođenje fonda integrativnih izvora

Dodatke i dopune, koji ne ostaju odvojeni, već se integrišu u celinu integrativnog izvora, možemo da beležimo u posebnim poljima 997. Označimo ih posebnom oznakom integrativnog izvora.

¹ Postupak se možda ne izvodi u vašoj državi.